

Organdžieva) i o problemima, rezultatima i perspektivama suvremene makedonske folkloristike (B. Ristovski). U šest saopćenja govori se o dječjem stvaralaštvu: o djeci kao stvaraocima i nasljednicima narodnih igara (J. Dopudža), o povijesti dječjih igračaka (M. Matić-Bošković), o »prvanju« — određivanju prvenstva za početak igre u primjerima dječjih igara Bosne i Hercegovine (M. Obradović), o dječjem folkloru i estetici (S. Džudžev), o mjestu i značenju kategorije pjesama za djecu u muzičkom folkloru (Gh. Suliteanu) i o izučavanju makedonskih brojenica (V. Antik).

Šest saopćenja posvećeno je poslovicama: D. Nedeljković objašnjava epohe i periode razvoja narodnih poslovice, M. S. Lalević govori o karakteru i značenju poslovice, V. Čulinović-Konstantinović o društvenim odnosima u sadržaju naših poslovice, D. Đorđević o ženi u leskovačkim narodnim izrekama i poslovicama, A. Nazor o izrekama i poslovicama u Poljcima, B. Meriggi o pojmu »boga« u srpskim poslovicama i M. Bodiroga o postanku i upotrebi nekih narodnih izreka u stolačkom kraju.

Preostala saopćenja govore: o karakteristikama razvoja pjesničkih vrsta (V. K. Sokolova), o tipovima narodnog seljačkog stana u Jugoslaviji u 19. stoljeću (M. S. Kašuba), o sadašnjem stanju i promjenama u pokladnim običajima Međimurja (K. Benc-Bošković), o izradi gusala — rezbarstvu (T. Đukić), o tome kako narod gradi kovačnice (A. Freudenreich), o pitanjima razvrstavanja polifonih oblika (C. Rihtman), o metodologiji tretiranja folklorne polifonije (R. Horvatin), o rumunjskoj doini — muzičkom stilu zajedničkom narodima balkanskih Karpata (E. Comisel), o polifonim oblicima u sjeverozapadnoj Bosni (M. Fulanović-Šošić), o češko-hrvatskim odnosima u muzičkom folkloru daruvarskih Čeha (J. Markl), o makedonskim narodnim pjesmama o nevjesti (V. Hadžimanov), o tradicionalnoj tehnici izrađivanja bačuma u kraju Vranča (Rumunija) (N. Radulescu), o zurlama u Makedoniji (A. Linin) i o »kolu« i »oru« u našoj etnokoreološkoj terminologiji (O. Mladenović).

Ante **NAZOR**

Zbornik od XIX Kongres na Sojuzot na združenijata na folkloristite na Jugoslavija, (Kruševu 1972), Glavni redaktori Kiril Penušliski i Blaže Ristovski, Skopje 1977, 399 str.

U ovom zborniku tiskano je pedeset i šest referata i saopćenja koji su 1972. godine pročitani na 19. kongresu SUFJ u Kruševu i Prilepu, u okviru triju tema: I. Narodno stvaralaštvo na području Kruševa, Prilepa i Mariova, II. Etničke grupe i cjelina naroda u narodnom stvaralaštvu i III. Kraljević Marko u narodnom stvaralaštvu balkanskih naroda.

Pozdravljajući sudionike kongresa, Blaže Ristovski govorio je o ličnostima i događajima vezanim uz kruševački kraj. Ta riječ je u neku ruku sažetak onih zbivanja o kojima se govori u dvanaest priloga posvećenih prvoj temi. Prvi referat posvećen je folkloru na području Prilepa (K. Penušliski), a govori o mjestu koje zauzima folklor Prilepa (na tom su području Kruševu i Mariovo) u makedonskoj folkloristici, o vrstama, o bilježenjima i skupljačima. Ostali prilozi informiraju: o narodnoj arhitekturi u kruševskom i prilipskom kraju (K. Tomovski), o vjervanjima u vampire (L. Spirovska), o nekim osobitostima vlaške vokalno-instrumentalne narodne tradicije u Kruševu (G. Georgiev), o orskoj tradiciji u Kruševu (M. Dimovski), o nekim muzičkim karakteristikama svadbenih pjesama u selu Gostiražni (M. Brzanov), o nekim muzičkim karakteristikama vlaških svadbenih pjesama na području Kruševa (B. Džimrevski), o nekim muzičkim karakteristikama vodičarskih pjesama (T. Bicevski), o dijerezi u makedonskoj narodnoj pjesmi (R. Horvatin), o odnosu ljudi u prilipskom kraju prema vezu (G. Zdravev), o komitama u narodnim pjesmama na području Mariova (M. Risteski) i o mariovskom folkloru u djelima Stole Popova (G. Stefanoski).

Drugoj se temi posvećeno dvadeset i sedam referata i saopćenja: o zajednicama etničkih grupa i naroda u narodnom stvaralaštvu, o problematici regionalne i nadregionalne svojstveno-

sti folkloru, o etničkom, nacionalnom i internacionalnom u antifašističkim pjesmama, o tuzi kao kreativnom izrazu emocija narodnih pjesnika u sadržajima i melodijama malogradskih («varoških») pjesama Bosne i Hercegovine, gdje se iznosi tvrdnja da sa »stanovišta transkulturalne psihijatrije ovakva izučavanja imaju veliki praktični značaj jer je i psiha nas savremenika u stvari sediment historičnosti ličnosti i populacije«. Referat Emila Sikara iz Francuske (Bordeaux) s naslovom **Sociološka studija općih uvjeta umjetničkog stvaralaštva u zemljama sa specifičnim mentalitetom** izdvaja se iz ove tematike, ali je koristan. Miloš Slijepčević u prilogu **Crvenka u Bačkoj i njen mnogonacionalni primer** zaključuje da se »crvenački nacionalni mozaik u kome su se donedavno videli srpski jeleci, crnogorski džemodani, hrvatske košulje, slovenački klobuci, bosanski gunjevi, slovačke suknje, rusinski i makedonski vezovi, arbanaško keče između njih sa građanskim odelima Mađara, Čeha i drugih — neprestano menja, sažima i utkiva u jedan veliki zajednički jugoslavenski ogrtač nacionalno prošarane Vojvodine«. Zatim slijede prilozima: o graničnim etničkim grupama između Crne Gore i Albanije, o elementima orijentalnog porijekla u običajima Srba okoline Budina, o dihotomiji fabule, o nacionalnim elementima u pričama pripovjedača bilingvisti u Makedoniji, o narodnom stvaralaštvu u složenoj etničkoj zajednici limitrofne oblasti Vlasine, o slavi u limitrofnoj zoni donjeg Dunava, o vlaško-srpskoj simbiozi u posmrtnom ritualu u nekim selima Negotinske krajine, o Hrvatima na lijevoj obali rijeke Mure, o geneološkim mitovima Burjata, o tehničkim pletenja materijalima i ornamentima na seljačkim dvoprednim čarapama kod naših naroda, o pokladnim maškarama u staroj Crnoj Gori, o pokladnim maškarama na tikveškom području, o kostimiranim običajnim igrama u nekim strumičkim selima, o zimskim svetkovinama u Bitolju, o metodici proučavanja etnogenetskih veza u muzičkom folkloru, o aspektima muzičkog-etnološkog uspoređivanja narodnih grupa, o dijafoniji kod slavenskih planinskih žitelja na Balkanskom po-

luotoku u poredbenom muzičkom pogledu, o poljskom muzičkom folkloru i etničkim grupacijama i o nekim povijesnoetnografskim odlikama jugoslavenskih Rusina — Ukrajinaca.

O trećoj temi, **Marko Kraljević u narodnom stvaralaštvu jugoslavenskih naroda**, govori sedamnaest referata: o pjesmama o Kraljeviću Marku poslije prvog svjetskog rata, o arhaičnim elementima narodne epike Makedonije i Kraljeviću Marku, o povijesnoj osnovi balkanske legende o Marku Kraljeviću, o narodnim legendama kao žanru proze o Marku Kraljeviću, o Kraljeviću Marku u obrednoj narodnoj pjesmi, o lirskim pjesmama o Kraljeviću Marku, o pjesmama o Kraljeviću Marku u neobjavljenoj zbirci makedonskih narodnih pjesama, o jednom aspektu naših junačkih pjesama o Marku Kraljeviću, o borbama Kraljevića Marka sa zmajevima i Arapinom, o besmrtnosti Kraljevića Marka u makedonskom narodnom stvaralaštvu, o Marku Kraljeviću u usmenoj i pisanoj književnosti Crne Gore, o tome kako je Kraljević Marko opjevan kod Albanaca, o Marku Kraljeviću u albanskoj epskoj narodnoj pjesmi, o liku Marka Kraljevića u svjetlu mađarskih prijevoda srpsko-hrvatske narodne epike, o Marku Kraljeviću u grčkoj i našoj narodnoj epici i o Marku Kraljeviću u folkloru bačkih Rusina.

U tako velikom broju referata i saopćenja ima priloga, stranica i misli koje je trebalo istaći, ali i onih o kojima bi trebalo kazati i poneku kritičku riječ. Međutim, zadržali smo se samo na informiranju o temama i pojavama. Na kraju primjećujemo da tekstovi pisani hrvatskim ili srpskim jezikom vrve štamparskim i pravopisnim greškama.

Ante NAZOR